

Mezi vrstevníky

V období **dospívání** začíná narůstat význam vrstevníků, jedinců přibližně stejného věku. Odpoutáváme se od rodiny a vyhledáváme kamarády s podobnými názory a zájmy. S mladými lidmi přicházíme do styku při **hromadných setkáních** na sportovních stadionech, rockových koncertech, táborech apod., kde snadno můžeme podlehnout davovému chování.

Navazujeme také **důvěrná přátelství**, která se vesměs týkají dvou osob a mohou přetrvávat až do dospělosti. S vrstevníky vytváříme malé **skupiny** (zájmový kroužek, skupinu kamarádů aj.), ve kterých navazujeme nové vztahy a které na nás mají často značný vliv.

Pavel se potkal s Janou po vyučování před školou.

„Tak si užij odpoledne!“ zavolal Pavel na Janu, „my jdeme hrát basket!“

„No my spíš budeme sedět v parku a povídat si,“ odpověděla Jana.

Kde se setkáváš se svými vrstevníky?

Jak trávíš volný čas?

Jsi členem některé zájmové organizace?

„Jo, nevíš, co vlastně dělá Karel? Nikam nechodí. Prý jen sedí u počítače na síti,“ zeptal se ještě Pavel.

„Prej je to lepší na netu, protože tam má víc přátel a líp si s nimi rozumí. My nejsme nic moc, říkal,“ odpověděla smutně Jana.

Jaké jsou výhody kamarádství na sociálních sítích a přes počítač?

Jaká jsou rizika takových vztahů?

Čím je pro tebe významné členství v partě?

Přijímáš ve skupině nové role?

Z jakých důvodů nejsi členem nějaké skupiny?

Jaký vliv na tebe mohou mít lidé na fotografiích?

Velké skupině lidí se také někdy říká dav. Víš přesně, co to slovo znamená?

Stal(a) ses někdy součástí davu?

Do jaké míry ovlivní tvoje chování?

Co je to vypravování?

Zažil(a) jsi nějaký zajímavý příběh?

Vyprávěj ho ostatním.

Znáš z filmu nebo literatury nějaký příběh o přátelství a kamarádství?

Jaké změny jsou charakteristické pro období puberty?

Jak ovlivňuješ svoje okolí ty? Víš, jak je tvůj vliv na okolí vnímán?

V období dospívání se stáváme členy celé řady malých sociálních skupin. Jednou z nich bývá i **parta vrstevníků**, do které vstupujeme na základě dobrovolnosti. Prožíváme zde uznání a přátelství, ale také spory a soupeření. Se svými vrstevníky nebo partou se scházíme při společné činnosti – sportu, zájmových aktivitách, na výletech nebo si jen tak povídáme a chodíme ven. Parta nám pomáhá zkusit i takové věci, na které sami nestačíme.

Mladí lidé se také chtějí od dospělých odlišovat. Nejlépe je to proveditelné a viditelné na způsobu **oblékání** a užívání různých ozdobných symbolů.

Není to nic nového.

I mnozí dospělí ve svém mládí měli potřebu se od svých rodičů odlišovat.

Jaký je rozdíl mezi aktivním a pasivním trávením volného času?

Mladí lidé vytváří formální nebo neformální organizace. Jmenuj některé.

Zjisti, čím se zabývalo Hnutí Brontosaurus.

Co se dělo na Portě nebo na Rockfestu?

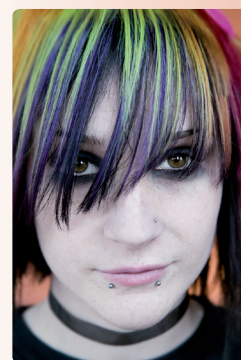
? Odhadneš období, kdy vznikly následující fotografie?

Oblečení vypovídá také o příslušnosti k určité skupině.

? Jaký důvod mají mladí lidé k tomu, aby se odlišovali od dospělých?

? Odlišovat se má svoje výhody, ale také nevýhody. Dokážeš je uvést?

Může se také stát, že budeme členem party, která se bezúčelně potuluje a vymýšlí takovou činnost, se kterou nesouhlasíme: přiklání se k vandalis- mu, experimentování s drogami aj.

Při fotbale: Karel pořád fauluje. Tak se rozhodněte, buď hraju já, nebo on!

Vymyslel(a) jsem pěknou hru. Až se setmí, tak vždy zazvoníme na nějaký zvonek a utečeme.

Přinesl(a) jsem cigarety. Kdo si nezapálí, je zbabělec.

Vezmi Janě penál a dej ho Ireně do tašky.

? Jak bys v partě řešil(a) předchozí situace? Jaké další problémy mohou nastat? Sehrajte se spolužáky scénku.

? Jak se zachováš? Podlehneš posměškům kamarádů a podřídíš se partě? Najdeš odvahu odejít i za cenu toho, že zůstaneš sám (sama)?

S Pro vytváření vztahů mezi lidmi je především v období dospívání důležitý vliv vrstevníků a kamarádských skupin. Jak nás ovlivní, záleží jen na našem rozhodnutí. Nesmíme také zapomínat, že za svoje chování neseme odpovědnost my sami, a nikoli naše kamarádská skupina.

Cesta k demokracii

S pojmem demokracie se často setkáváme, často jej užíváme i slyšíme. Přesto si často neuvědomujeme, co znamená.

? Jak bys pojem demokracie vysvětlil(a)?
Je pro občany dobré žít v demokratické společnosti? Proč ano, proč ne? Mohou si v této společnosti lidé dělat, co chtějí, nebo je demokracie především kázeň a řád? Co si o tom myslíš ty?

Náš první demokratický prezident Tomáš Garrigue Masaryk si prý jednou povzdychl:
„Tak demokracii bychom už měli, teď ještě potřebujeme demokraty.“

Jak tomu rozumíš?

Demokracie nepřímá znamená, že si občané volí své zástupce do různých zastupitelských orgánů, které pak rozhodují.

Odvoď, co je **demokracie přímá**.

? Rozdělte se ve třídě na dvě skupiny – jedna bude obhajovat demokracii, druhá bude hledat argumenty proti ní.

Najdeš správnou cestu, která vede k demokracii?

S

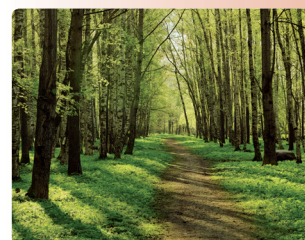
Demokracie je způsob, jak společně žít a pracovat. K rozhodování dochází podle pravidel většiny, ale vždy jsou chráněna práva menšiny. Důležitý je systém kontroly, aby nedocházelo k nárůstu pravomocí jednotlivce, skupiny nebo instituce.

„Na místo starosty malého městečka se dostal muž, který byl původním povoláním zaměstnanec státní firmy. Hodně investoval do předvolební kampaně a mnoho věcí sliboval – nové koupaliště, nové stavební parcely, obnovený kulturní dům, ... Po nástupu do funkce se vrhnul do realizace svých představ. Zadával studie nových staveb a rekonstrukcí, zval konzultanty, zadával zakázky, ..., po třech letech ale mělo městečko několik nedostavěných budov a obrovské dluhy. Zastupitelstvo mladého starostu odvolalo.“

Jeden úspěšný místostarosta menšího městečka se po čtyřech letech ve funkci rozhodl tuto funkci opustit a místo toho šel do lesa kácet stromy a starat se o statek.

Co ho k tomu kroku mohlo vést?

? Vyjmenuj příčiny, které podle tebe vedly k neúspěchu starosty z příběhu.

? Pokud bys byl(a) poradcem starosty, co bys mu poradil(a), aby úspěšně realizoval svůj program?

? Často lidé, kteří kandidují na nějakou funkci, ve svých programech přehánějí. Jaké k tomu mají důvody? Jaká jsou rizika tohoto „přehánění“?

„Několik mladých lidí se domluvilo, že uspořádají hudební festival. Mládenec XY chtěl za každou cenu dělat ředitele této akce. Tak dlouho kamarády přemlouval, až mu vyhověli. Na festival se podařilo zajistit peníze, účast přislíbily i kapely, kryté pódium se podařilo také sehnat levně, a tak akce začala.

Bohužel se stala nehoda – pódium se zborilo a bylo vážně zraněno několik

účastníků. Náš mládenec XY se najednou nestačil divit, co po něm všichni chtějí:

„Máte pojištění akce?“

XY: „Nevěděl jsem, že je nutné.“

„To pódium mělo technickou závadu.“

XY: „To jsem netušil.“

„Jak byl zajištěn zdravotní a požární dozor?“

XY: „Vždyť nehořelo.“

? Jaké chyby udělal XY při zajišťování hudebního festivalu?

? Zjistěte, co všechno je třeba zajistit k uspořádání jednodenního koncertu kapely, který bude trvat do 23:00.

A teď trochu jiný příběh:

„Karel byl přes 20 let dobrovolným hasičem. Začínal jako řadový člen družstva, ale postupně se stal velitelem zásahové jednotky. Stejně tak ve svém zaměstnání soustružníka se stal postupně mistrem odborného výcviku učňů. Ve své obci kandidoval na starostu a stal se jím. Ve funkci byl nakonec celých 12 let a městečko za jeho starostování vzkvétalo. Pak už nekandidoval, protože chtěl přenechat místo někomu jinému, který přijde s novými nápady.“

? Z čeho pramenil úspěch tohoto starosty?

Každý chce dosáhnout úspěchu

„Než začneš řídit druhé, nauč se řídit sám sebe.“

Co ti sděluje toto doporučení?

Schopný vedoucí si umí přiznat svoje slabiny. Napiš si, co ti v současnosti dělá největší problém, a navrhní způsob jeho řešení. Pokud budeš mít i silnou vůli, zapiš si za měsíc, zda jsi dosáhl zlepšení.

Než se začneš o řídicí funkci zajímat, zkus vždy zvážit dvě otázky:

Jaké schopnosti mohu nabídnout?	Jakých cílů chci dosáhnout?

Do vedoucích postavení se někdy dostanou lidé, jejichž jediným cílem je vyniknout nad druhými. To ale pro řízení a vedení nestačí. Naopak, může to způsobit komplikace. V odpovědné funkci by měl být vyrovnaný člověk, který přichází odpovědně pracovat, a ne se předvádět.

Často lidé jednají s cílem upoutat na sebe pozornost svého okolí, vyniknout. Vede je k tomu:

- neúspěch ve škole;
- zdánlivá nešikovnost;
- nedostatek přátel;
- nevšímavost rodičů;
- upřednostňování sourozenců;
- posměch spolužáků.

Pokud má někdo podobné pocity, může mu pomoci „KARTA CHVÁLY“. Každý si ji dokáže snadno vyrobit.

Při každém pohledu na tuto kartu se budete cítit lépe a sebevědoměji.

Pamatujte, že člověk se zdravým sebevědomím je k sobě také přiměřeně kritický.

Pokus se vyjmenovat vlastnosti úspěšného člověka z blízkého okolí. Podobáš se mu v něčem?

Ohlédnutí

Dokážeš:

- Popsat základní funkce současného státu?
- Vysvětlit, co je to demokracie?
- Zvážit svoje schopnosti před kandidaturou na řídicí funkci?

Kapitán opouští loď jako poslední.

Jaký je význam této věty?

Platí i jinde než u námořníků?

Základní schopností dobrého vedoucího je výběr spolupracovníků, jasné stanovení cílů a umění motivace.

Rozumíš této větě?

Co je to motivace?

Jaký jsem:
přátelský
pravdomluvný
dobrosrdečný
pracovitý
laskavý
veselý
milý

Co dobře umím, co dokážu:
dobře čtu
přeplavu 10x bazén
umím uvařit večeři
starám se o psa
fotografuji
rychle se učím básničky

S

Každý občan má právo vyjadřovat se ke všem tématům, která se ho přímo i nepřímo týkají, a ovlivňovat tak život ve společnosti. Každý se tak může ucházet o vedoucí a řídicí místa. Každý by však měl zvážit svoje schopnosti.

Možná i ty budeš jednou ve funkci, díky které budeš ovlivňovat život mnoha lidí. ✓